

Naturskyddsföreningen
Jönköping

Kretsnytt 2025

Komosse (Årsboken Våtmark 2024)

Hälsning från styrelsen

Kallelse till kretsstämman 6 mars

Dagordning

Verksamhetsberättelse med bokslut

Program 2025

Kära medlem!

Under året har vi haft nöjet att ha rikskonferens på Spira här i Jönköping. Stort tack till alla volontärer som ställde upp och gjorde detta till ett så lyckat evenemang! Och hoppas att just du kunde ta tillfället i akt och ta del av utbudet! Vi tackar också respektfullt för de gåvor som vi fått ta emot under året, till minne av Berit Palander och Ulf Gotthardsson.

Det kan kännas oöverstigit ibland att kämpa för att begränsa klimatförändringar, bevara biologisk mångfald och hindra utsläpp av skadliga ämnen i vår miljö. De stora besluten måste tas på en högre nivå i internationellt perspektiv. En del vill få oss att tro att det individen gör inte spelar någon roll. Men med samma resonemang så skulle vi ju i så fall alla kunna sluta betala skatt – vars och ens bidrag är ju så litet... Vi inser alla att det inte skulle hålla. Världen är uppbyggd av atomer och samhällen av individer. Det är viktigt att kämpa för den lokala miljön och vars och ens bidrag spelar roll.

Ju mer kunskap vi har desto mer kan vi bidra med och våga göra våra röster hörda. Tillsammans blir vi starkare och gladare! Så gå gärna med i någon av våra grupper. Kom på våra aktiviteter. Lär, umgås, sprid kunskap, ta ställning eller gör din röst hörd för ett samhälle där vi alla får plats, i samklang med vår natur och miljö. Vi har kul tillsammans och du är välkommen! Tveka inte att ta kontakt med styrelsen om du har en idé som du vill dela med dig av. Glöm inte njuta av vår underbara natur – och vet att just du spelar roll! Tack för Ditt medlemskap.

Styrelsen för Naturskyddsföreningen i Jönköping

Bli aktiv i Sveriges största miljöorganisation!

Vi vill gärna bli fler aktiva i det lokala arbetet, i styrelsen eller i arbetsgrupper. NATURGUIDER är särskilt välkomna!

Är du intresserad? Kontakta ordföranden eller någon i styrelsen!

Se nästa sida.

Välkommen till mingel för medlemmar och andra nyfikna!

7 maj och 17 september, Studieförbundet, Rosenbergsgatan 6, kl. 17:30

Ta chansen att träffa oss i styrelsen och andra medlemmar. Vi bjuder på fika och pratar om natur och miljö och hur vi kan skapa ett grönare och skönare Jönköping.

Vi ses!

Styrelse och arbetsgrupper 2024

Föreningens program och aktiviteter genomförs inom styrelsen eller i ett antal arbetsgrupper som arbetar självständigt under styrelsen. Styrelsen sammanträder regelbundet och ansvarar för föreningens verksamhet och ekonomi. Styrelsen representerar föreningen i olika sammanhang, agerar remissinstans i kommunala frågor med mera.

Styrelsen har haft följande medlemmar: Anna-Karin Holmér, Karin Falk Dreier, Pia Larsson, Anders Andersson, Jonas Möllerström, Maya Windefors och Magdalena Hellstedt (t.o.m.30 november). Som ersättare har ingått Birgitta Nilsson och Anders Berthling.

STYRELSEN

Kontakt: Anna-Karin Holmér

Tel: 076-896 71 07

E-post: annakarin.holmer64@gmail.com

Kretsens officiella e-postadress:

jonkoping@naturskyddsforeningen.se

KONSUMTION och MAT

Verkar för hållbara konsumtionsmönster.

Kontakt: Karin Falk Dreier

Tel: 073-390 86 16

E-post: karin.falk.dreier@gmail.com

FYSISK PLANERING

Huvuduppgift är att yttra sig i ärenden som rör exploatering av mark och vatten inom kommunen.

Kontakt: Pia Larsson

Tel: 070-819 95 87

E-post: pia_larsson@outlook.com

BIOLOGISK MÅNGFALD

Arbetar med att öka kunskapen om naturvärden och biologisk mångfald och följer utvecklingen inom kommunen på området.

Kontakt: Anna-Karin Holmér

Tel: 076-896 71 07

E-post: annakarin.holmer64@gmail.com

TRAFIK

Engagemang i Jönköpings kommuns trafikplanering, med särskilt intresse för fotgängares och cyklisters trafikmiljö.

Kontakt: Anders Andersson

Tel: 070-777 03 23

E-post: andersson.byarum@gmail.com

KLIMAT

Huvudsyftet är att lyfta frågor som rör klimatförändringar.

Kontakt: Anna-Karin Holmér

Tel: 076-896 71 07

E-post: annakarin.holmer64@gmail.com

NATURSNOKAR

Syftet är att väcka intresset för naturen hos barn 3 -7 år och deras familjer, genom spännande och roliga möten i naturen.

Kontakt: Maya Windefors

Tel: 070-49516 43

E-post: maya.windefors@gmail.com

facebook.com/natursnokarjonkoping

Kallelse till kretsstämma 6 mars 2025

Medlemmarna i Naturskyddsföreningen i Jönköping kallas till kretsstämma.

Alla gamla och nya medlemmar är hjärtligt välkomna!

Obs! Lokal: Allianskyrkan, vån 2, Östra Storgatan 56, Jönköping.

Torsdag 6 mars kl. 18.00

- Årsmötesförhandlingar.
- Program:
Naturfotograf Mattias Bokinge visar bilder från småländska vatten.
- Vi bjuder på fika.

Dagordning

1. Kretsstämmans öppnande
2. Val av ordförande och sekreterare för stämman
3. Val av två justerare för stämman
4. Fråga om stämmans behöriga utlysande
5. Godkännande av dagordningen
6. Verksamhetsberättelse och bokslut
7. Revisorernas berättelse
8. Fastställande av resultat- och balansräkning
9. Fråga om ansvarsfrihet för styrelsen
10. Fastställande av budget för 2025
11. Fastställande av antal styrelseledamöter och suppleanter för 2025
12. Val av kretsordförande
13. Val av ordinarie ledamöter
14. Val av suppleanter
15. Val av revisorer
16. Val av revisorssuppleanter
17. Val av ledamöter i Ingaryds Natur
18. Val av valberedning
19. Motioner och propositioner
20. Val av ombud till länsstämman
21. Övriga ärenden
22. Kretsstämman avslutas

Verksamhetsberättelsen och bokslutet publiceras på föreningens webbsidor <http://jonkoping.naturskyddsforeningen.se> under **Kretsnytt 2025** eller kan på begäran erhållas via kassören per e-post pia_larsson@outlook.com!

Om du vill ha kontinuerlig information måste vi ha din mejladress. Hör av dig till någon i styrelsen!

Verksamhetsberättelse 2024

Styrelsen för Naturskyddsföreningen lämnar härmed följande redovisning för verksamheten under sitt 70:e verksamhetsår.

Styrelsen

Under året har det hållits åtta protokollförda styrelsemöten samt ett informellt möte i samband med 70-årsmiddag i november. Kontakt har skötts via e-post och telefon.

Ordförande

Anna-Karin Holmér

Vice ordförande

Karin Falk Dreier

Kassör

Pia Larsson

Ledamöter

Magdalena Hellstedt till 30 nov

Maya Windefors

Anders Andersson

Jonas Möllerström

Mötessekreterare

Maya Windefors

Suppleanter

Birgitta Nilsson

Anders Berthling

Revisorer

Hans-Werner Stoffers

Jan Sidenvall

Representanter för Ingaryds Natur

Anna-Karin Holmér till 13 juli

Birgitta Nilsson

Ansvarig hemsida

Ulrika Gotthardsson

Information inför val av styrelsen

Ordförande väljs på ett år, ledamöter väljs på två år, suppleanter på ett år.

I tur att avgå

Anna-Karin Holmér

Karin Falk Dreier

Magdalena Hellstedt

Birgitta Nilsson

Anders Berthling

Medlemsutveckling 2024

Jönköpingskretsen bestod av 1465 medlemmar den 31 december 2024 (som jämförelse hade vi 1461 medlemmar i december 2023).

Redovisning av kretsens sammankomster och aktiviteter 2024

FÖREDRAG i FOKUS

Under året anordnades fem föredrag i samarbete med Jönköpings Stadsbibliotek. Besöksantalet varierade mellan ca 75 och 130 personer.

Tomas Kåberger - Världens energimöjligheter, 26 mars

Med sin gedigna kunskap på energiområdet hjälpte Tomas oss att navigera bland de ofta motstridiga påståendena inom energidebatten. Under föredraget visade han på prisutveckling och kostnadsutveckling för olika energislag samt diskuterade geopolitiska förutsättningar för energiförsörjningen. Han konstaterade att kärnkraft tar för lång tid att bygga ut med tanke på klimatförändringarnas takt. Kärnkraften kostar också för mycket jämfört med vindkraft och solenergi, som går att bygga ut omedelbart och trappa upp successivt och snabbt blir lönsamt. Kärnkraft är också problematiskt ur geopolitiskt perspektiv eftersom Ryssland idag kontrollerar all produktion och leverans av kärnbränsle. Kärnkraft visade sig heller inte vara särskilt stabilt – Tomas visade på extrema effekter då ett kärnkraftverk på något sätt fallerar så att det kopplas ifrån nätet. På grund av instabiliteten måste alla kärnkraftverk idag byggas med enorma batterilager för att motverka instabiliteten. Finlands nyaste kärnkraftverk har Europas största batterienergilagrar. Han konstaterade också att instabiliteten och osäkerheten hos solkraft och vindkraft är överdriven då det för det mesta alltid blåser någonstans, och att olika energislag kompletterar varandra.

Tomas Kåberger är professor på Chalmers och ordförande för Renewable Energy Institute i Tokyo. Han har tidigare varit vice ordförande i Naturskyddsföreningen, Generaldirektör för Energimyndigheten och styrelseledamot i Vattenfall.

Tomas Bannerhed - om naturen i våra liv, 22 april

Hans stora fågelintresse uppstod när han skulle skriva sin första roman *Korparna*. Författaren och naturskildraren Tomas Bannerhed berättade hur det kom sig och om sina upplevelser i den vardagsnära naturen. Hans senaste bok *Hemma vid myren* är en skildring av naturen i våra liv. Den kastar nytt ljus över bin, blommor, fiskar och bävvar. Men också fåglar – exempelvis en storspov som låter sitt spelläte ljuda över en småländsk myr.

Tomas senaste bok innehåller många krönikor som publicerats i Sveriges Natur och ett flertal längre texter om andra naturskildrare förr och nu, om naturens betydelse för människan i vår tid. Föredraget hölls som ett samtal på scenen mellan författaren och en skådespelare från

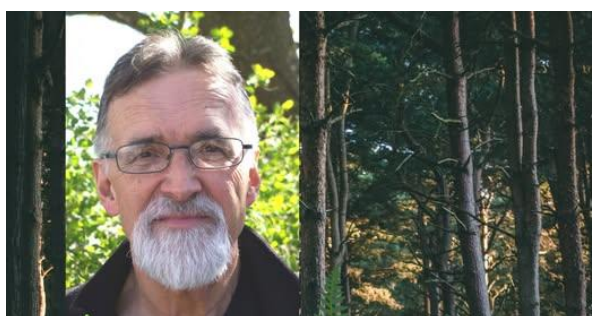
Länsteatern. Tomas berättade om rikedomen i den vardagsnära naturen, om artkunskapens betydelse för viljan att jobba för bevarande av natur och biologisk mångfald. Vi fick också höra honom läsa några avsnitt ur sina senaste böcker.

Tomas Bannerhed är författare och debuterade 2011 med romanen *Korparna*, som fick bl. a. Augustpriset. Tomas har också gjort fem säsonger av den uppmärksammade radioserien *Bannerheds bevingade vänner* i P1. Han är fil kand. i medie- och kommunikationsvetenskap, statsvetenskap och sociologi och har arbetat som universitetslärare, utredare och redaktör.

Höstens föredrag på Stadsbiblioteket hade temat skog och biologisk mångfald, och genomfördes i samarbete även med Ordfront, Botaniska sällskapet och Gröna skogsgrupp.

Lisa Röstlund - Rovdriften på den svenska skogen, 1 oktober

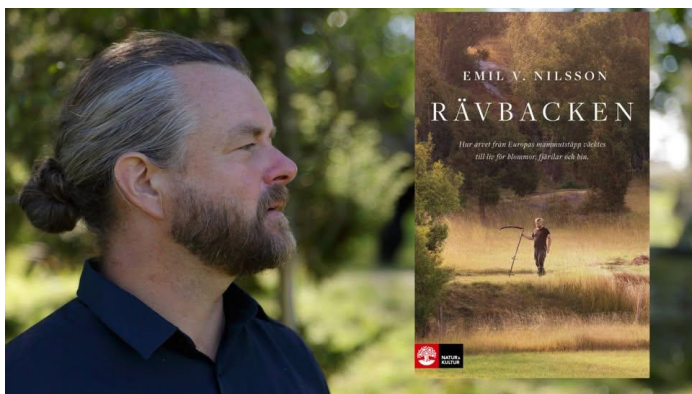
I sin bok *Skogslandet* har Lisa Röstlund granskat det svenska skogsbruket. Boken rönt stor uppmärksamhet då den kom ut 2022. Vi har länge försökt få hit Lisa Röstlund som föredragshållare och är mycket glada att hon nu lyckades ta sig tid. Detta är det av våra arrangemang som hittills haft flest besökare. Lisa berättade om arbetet med granskningen och den efterföljande responsen. Lisa Röstlund är utbildad biokemist men är nu grävande journalist på Dagens Nyheter. Hon har förutom skogsnäringen även granskat Karolinska sjukhuset, högerextrema grupper och Lundin Petroleum och fått både Guldspaden och Stora journalistpriset.

Anders Lindroth - Skogens roll i klimatsystemet, 5 november

Många säger ju att det är bra att hugga ner skog för att unga träd växer mycket snabbare och tar upp mer koldioxid. Men äldre träd utgör ju en stor kolsänka. Av Anders Lindroth fick vi lära oss hur det verkligen förhåller sig.

Anders föredrag handlade mycket om hur skogen släpper ut och tar upp växthusgaser. Det visar sig att båda dessa bidrag (utsläpp och upptag) är stora – det är inte självklart vad nettoeffekten mellan dessa stora plus- och minus-poster blir. Träden tar upp koldioxid från luften, men växtmaterialet förmultnar ju sedan. Samma skog kan gå från ett stort nettoupptag till ett stort nettoutsläpp beroende på om det blir ett regnigt eller torrt år. Olika typer av träd beter sig också olika, där lövträd verkar vara mindre känsliga. Kalhyggen med nyplantering är generellt dåligt då det tar många decennier innan den nyuppväxta skogen bildat ett lika stort kollager som den gamla skogen. Kontinuitetsbruk är därför att föredra och gammal skog är mycket värdefull. Anders påpekade att bevarande av skog effektivt skulle kunna utnyttjas för att kompensera för utsläpp av växthusgaser.

Emil Nilsson - Nytt liv i Rävbacken, 26 november

Rävbacken, en fyra fotbollsplaner stor åkerholme i Uppland, var helt igenvuxen av gran när Emil Nilsson tillsammans med familj och grannar för tio år sedan bestämde sig för att med egna händer göra en insats för den biologiska mångfalden. Emil berättade om hur de stegvis gjort Rävbacken till den plats den är idag, en öppen ängs- och hagmark där 346 arter lever. Han tog oss också med på en tidsresa till ängs- och naturbetesmarkernas ursprung och tog upp varför det öppna landskap, som tidigare täckte stora delar av vårt land, idag är på väg att försvinna. Men Rävbacken visar att naturrestaurering fungerar!

Emil V Nilsson är doktor i växtekologi och redaktör för Svensk Botanisk tidskrift. Han driver Instagramkontot Vetenskapspodden, om blommornas återgång på Rävbacken. Boken med samma namn utkom i april 2024

KLIMAT

Kontaktperson för Naturskyddsföreningens klimatgrupp har varit Karin Falk Dreier. Under året har samarbetet kring Café Planet dominerat kretsens arbete. Karin Falk Dreier, och/eller Anna Adolfsson Studieförbundet har ansvarat för Café Planet-kvällarna under 2024.

Café Planet

Studieförbundets arrangemang **Café Planet** - en mötesplats för dig som är intresserad av klimat- och miljöfrågor erbjuder information och diskussioner om hållbar utveckling. Kretsen har bidragit med programidéer och även ansvarat för innehållet i flera program:

22 januari Vätgas - framtidens fordonsbränsle?

För att minska koldioxidutsläpp från fossila bränslen behövs alternativa sätt att producera, lagra och omvandla energi. Kan vätgas vara en framtida lösning? Information och diskussion hölls med Anders Berthling, Naturskyddsföreningens representant i klimatrådets fokusgrupp FEJS och Jessica Stridh, energi- och klimatrådgivare på Energicentrum.

29 februari - Klimat, konsumtion och lite dåligt samvete?

Hur stor roll spelar egentligen individens agerande och val i vardagen? Vilket arbete görs i kommunen och hur kan vi hitta vägar för att tillsammans nå klimatmålen? Simon Klintefors och Linda Hassel, hållbarhetsenheten på stadskontoret informerade om det kommunala hållbarhetsarbetet med dess 184 prioriterade hållbarhetsmål. Det kommunövergripande arbetet kan följas på <https://jonkoping.hallbarometern.se> De livliga diskussionerna inkluderade flera aktiviteter för deltagarna.

24 mars *Visning av filmen Avtryck*

Vad kan en människa göra? Vad kan en grupp människor göra? Vad vill vi lämna efter oss? En personlig och poetisk skildring av vad det innebär att med öppna ögon vara människa i miljökrisens tid. Efter filmen fördes samtal och ställdes frågor till filmens regissör Mattias Olsson från Campfire Stories.

2 oktober *Det fula, älskade plagget - går det att rädda?*

Workshop och samtal om möjligheterna att fixa till plagget med hål, fläck, skevhet och noppor. Karin Falk Dreier, textilkonservator och aktiv i Naturskyddsföreningen höll i kvällens aktiviteter, som inspirerats av Miljövänliga veckans tema - kläder.

13 november *Laga och lagra - fermenterade grönsaker*

Kombucha, surkål och kimchi är exempel på populär fermenterad eller syrad mat - men vad innebär det egentligen att fermentera, och vad kan denna process vara bra för? Workshop och samtal med Karin Falk Dreier, Naturskyddsföreningen Jönköping, och Anna Adolfsson, verksamhetsutvecklare Natur och miljö på Studiefremjandet. Kvällen inleddes med fika och information om mjölksyrning och fermentering. Därefter fick de cirka 10 deltagarna tillverka var sin burk surkål.

4 december *Glöggafton med decemberverkstad*

En mysig kväll i adventstid med glögg och tillverkning av bivaxdukar och tygpåsar av resttyger. Cirka 10 deltagare var aktiva under workshop och samtal med Karin Falk Dreier, Naturskyddsföreningen Jönköping, och Anna Adolfsson, verksamhetsutvecklare natur och miljö på Studiefremjandet.

KONSUMTION och MAT

Arbetsgruppen är löst sammansatt och arbetar främst med frågor inom riksföreningens Handla Miljövänligt-nätverk. Enskilda personer har ställt upp på de olika aktiviteterna. Karin Falk Dreier är kontaktperson.

Studiecirkeln Hållbar Mat

Anna-Karin Holmér och Maya Windefors tog initiativ till en studiecirkel om Hållbar mat som

uppföljning till 2023 års föredrag i Fokus om Hållbar konsumtion och klimatsmart mat. Intresset var stort och Svenska Kyrkan ställde upp med lån av köket i Kristinagården och utmärkt service under cirkelns gång. Vad innebär egentligen hållbar mat? Måste den vara vegetarisk? Är närodlat bättre än importerat ekologiskt? Måste det vara så dyrt med bra och näringsrik mat? Elva deltagare diskuterade olika aspekter på hållbarhet under trevliga former och lärde sig laga utmärkta ekologiska vegetariska rätter. Önskemål om en fortsättning infann sig genast.

Green Action Day på Asecs, söndag den 6 oktober

Länsförbundet och Folkuniversitetet initierade arbetet med att anordna en dag på Asecs under Green Action Week, vecka 40, där temat skulle vara hållbar konsumtion. Under planeringen utvidgades gruppen med Studieförbundet, Birkagårdens Folkets hus, Cykelköket och en grupp från Jönköpingskretsen.

Dagen innehöll workshops, föreläsningar, diskussioner och föredrag. Inbjudna föreläsare var Kemikalieklok och Jessica Andréason från Rikskansliet. Naturskyddsforeningens klädkampanj Max 5 uppmärksammades under dagen. Det blev ett lyckat evenemang, men en utmanande miljö att skapa uppmärksamhet i. En liknande dag med samma tema kommer åter under Green Action Week 2025.

Föreläsning hållbar textilkonsumtion och textilvård, 12 november

Denna föreläsning gjordes på uppdrag av Folkuniversitetet och ingick i arrangemanget *Kulturtisdagar på Asecs*. Ulrika Gotthardsson och Karin Dreier föreläste.

Miljövänliga veckans tema hade fokus på modeindustrin och vår konsumtion av kläder.

BIOLOGISK MÅNGFALD och NATURVÅRD

Under året har Anna-Karin Holmér och Magdalena Hellstedt representerat kretsen i det kommunala **Naturvårdsrådet**. Mötena leds av kommunekologen Sandra Broström. Sex möten har hållits under året. Under dessa möten informerar sakkunniga om olika naturvårdsaktiviteter inom Jönköpings kommun. Även information om detaljplaner ingår. Nedan redovisas några axplock:

PFAS i dricksvattnet

I februari informerades vi av Miljökontoret om miljöövervakning av PFAS och förekomst av PFAS i dricksvattnet. Egentligen finns det många olika PFAS och PFOS-ämnen, över 10 000 st. Det är därför svårt att definiera förekomst. Vid mätning av ytvatten i t.ex. Vättern så är det en indikation om det finns påverkan från punktkällor eller ej. I Vättern mättes 2022 upp 1,02 nanogram per liter (ng/l) PFOS att jämföras med miljökonsekvensnormens (MKN) gränsvärde för ytvatten som är 0,65 ng/l. I fisk mättes 9,1 ng/g PFOS upp, vilket är över gränsvärdet, men varierar inom och mellan fiskarter och säsong. Dricksvattnets halter av PFAS 4 och PFAS 21 underskrider gränsvärden angivna i det nya EU-dricksvattendirektivet som börjar gälla från 2026. PFAS 4 ligger på omkring 2 ng/l (gränsvärde 4 ng/l) och PFAS 21 underskrider gränsvärdet väsentligt. Vätterns påverkanskällor är framförallt via atmosfären och från punktkällor som brandövningsplatser vid Axamo via Sandserydsån och vid Karlsborg. Även betydande transporter från Ryssbysjön i Nässjö via Huskvarnaån. Fortsatt arbete med miljöövervakning, samverkan mellan kommuner och planer för åtgärder pågår.

Biparadiset Rödjorna

Kommunekolog Sandra Broström informerade om planerna för Biparadis, bland annat i Rödjorna vid Hallby, och årets fältträff ägde rum där. Rödjorna är en före detta sandtäkt som är avslutad och efterbehandlad så som praxis var vid den tiden. Vi fick lära oss varför sandmiljöer är viktiga och hur vi kan återställa dem till fördel för vår natur. Rödjorna har ännu inte genomgått någon stor förvandling – detta kommer att ske under hösten genom kommunens projekt Biparadiset. Istället kan vi studera de små kvarvarande naturvärdena som har visat oss att området har stor potential för naturvården. Inom något år gör vi ett återbesök för att titta på skillnaderna och om projektet fick den effekt vi önskade. Sensommaren är i dagsläget Rödjornas finaste årstid med rik blomning och relativt gott om insekter i förhållande till hur igenvuxet det är. Grävning sker under hösten för att skapa förutsättningar för t.ex. svalor att bygga bo i sandbankarna.

Medverkade gjorde också Lars Söderström från Pro Natura som gjorde en insektsinventering i tälten. Lars berättade om sandlevande insekter.

Våtmarksprojekt

Jesper Villaume redogjorde för Kommunala våtmarksprojekt som pågår eller planeras:

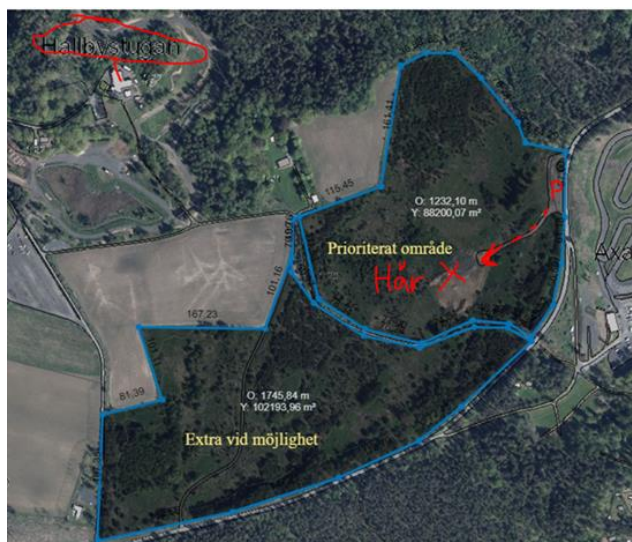
Målön, Ryttarns mosse, Ulvstorpasjön, Hägeberg, Dumme mosse, Rogbergasjön, Västra Jära och Tenhult.

Mer naturvårdsarbete

Flera inventeringar har gjorts runtom i kommunen och man har hittat finnögöntröst, ekoxar, skogsklocka och sandödlor, bland annat. Vi har fått information om skogsåtgärder, reservatsskötsel och ett stort antal PLAN-ärenden.

Fokus under 2025 kommer att vara naturreservat och biotopskydd samt invigning av Biparadiset den 22 maj. Jönköpingskretsen kommer att vara fortsatt aktiva med bekämpning av invasiva arter i Biparadiset i Hallby.

Bekämpning av invasiva arter

Som ett inslag i kommunens projekt Biparadiset har kretsen bidragit med praktiskt arbete genom att bekämpa de invasiva arterna blomsterlupin och kanadensiskt gullris. Ett arbete som kommer att fortsätta under 2025 och där alla medlemmar och allmänheten kan bidra.

Biologiska mångfaldens dag firades i Huskvarna Folkets park den 19 maj under temat FörVilda Folkets park. Biosfärområdet Östra Vätterbranterna hade tillsammans med Huskvarna Folkets park tagit initiativet till projektet. En mängd olika aktörer samverkade för att belysa vikten av den biologiska mångfalden under denna söndagseftermiddag för stora och små. Naturskyddsföreningen tillsammans med butiken Bikupan var med och bjöd på smakprov från naturen och anordnade tipspromenad. Folkparken vill bli ett skyltfönster och bidra med inspiration för alla att agera för den biologiska mångfalden. Tanken är att denna aktivitetsdag ska vara återkommande.

Skogsinventeringskurs

Under hösten arrangerades en kurs om skog och skogsinventering på länsnivå. Gustaf Lennström och Anna-Karin Holmér deltog från Jönköpingskretsen. Kursen var ambitiös med två helginventeringar med övernattnings och fem digitala föreläsningar. Vid andra inventeringshelgen fick vi även träna på pappersarbetet, då vi gav oss ut för att inventera en inkommen avverkningsanmälan intill ett naturreservat. Vi fann flera rödlistade arter och satte tillsammans ihop en skrivelse där vi önskade att den aktuella kommunen skulle överväga att avstå från avverkning pga. de höga naturvärdena och istället utvidga naturreservatet. Det var en mycket bra kurs och många goda kontakter knöts för framtiden. Vi ser fram emot att få sätta vår nya kunskap i arbete under 2025 – förhoppningsvis med några inventeringsutflykter för kretsens medlemmar. Helgkurserna leddes av Tomas Fasth och Amanda Tass.

Gustaf tar en paus i svamp- och mossletandet

Guidade vandringar

I samband med Rikskonferensen i maj anordnade kretsen flera guidade turer och föreslog egna utflyktsmål för deltagarna till närbelägna naturreservat och grönområden i kommunen, såsom Junebäckens källor, Vattenledningsparken och Ingaryds gård

TRAFIK

Under året startade en cykelgrupp inom kretsen. Efter en inledande analys och kontakt med kommunens trafikkontor bytte gruppen namn till trafikgrupp, för att vid behov kunna arbeta bredare. Tillsammans med Trafikkontoret och Stadsbiblioteket i Jönköping planerade vi en presentation och diskussion om den framtida trafikmiljön i Jönköping, att hållas under hösten 2025. Övriga planer innefattar utflykt med cykel- och kollektivtrafik för att gemensamt i praktiken testa och ge återkoppling till ansvariga på våra upplevelser, bra och mindre bra, samt att träffa andra medlemmar med intresse för trafikfrågor.

FYSISK PLANERING

Föreningens främsta intresseområden när det gäller planfrågor rör naturvärden, men även samhällsplaneringsfrågor som infrastruktur, bebyggelseutveckling, kollektivtrafik, cykelvägar etc. tas upp. Yttranden i överklagningsärenden och planfrågor kräver ofta mycket tid för att sätta sig in i frågor, delta i samrådsprocesser och att skicka in skriftliga synpunkter. Vi måste därför begränsa oss i urvalet av planer. Våra yttranden finns att tillgå på kretsens hemsida. Under hösten har gruppmedlemmar deltagit i det nystartade digitala erfarenhetsutbytet Hållbara städer som leds av Rikskansliet. Vi har också deltagit i ett digitalt möte med stadsplaneringsgruppen i Norrköpingskretsen.

Vindpark Långhult

I mitten av december 2023 fick vi möjlighet att yttra oss över Swecos samrådsunderlag inför förslag till etablering av en vindpark i Långhult/Lunnarsbo i Jönköpings och Gislaveds kommuner. Det är det norska företaget Fred. Olsen Renewables som vill bygga maximalt 30 vindkraftverk, uppdelat på två områden. Vi har delat med oss av fakta och de naturvärdesbedömningar som finns gjorda i Jönköpings kommuns naturvårdsprogram och de konflikter vi uppenbart ser på flera platser. Vi är i grunden positiva till vindkraft men måna om en lämplig lokalisering. I vårt yttrande lyfter vi fram identifierade naturvärden och pekar på ett antal placeringar som bör undvikas helt. För andra placeringar krävs ytterligare inventering och information för att kunna avgöra om vindkraftutbyggnad är möjlig.

Då flera kretsar ville lära sig mer om vindkraft och de ställningstaganden som finns i föreningen på riksnivå, anordnade länsförbundet i januari ett digitalt webinarium i ämnet.

Detaljplan Vårelden 1 och del av Rosenlund 3:1

Äldreboendet Rosengården ersätts av nytt, större byggnadskomplex. Vi är positiva till förstärkt grönt stråk, men tycker inte att föreslagna byggnader passar in.

Ansökan om tillstånd till vattenverksamhet och torvtäkt, fastigheterna Fägrida 1:6 och 1:13, Jönköpings kommun

Det finska företaget Neova har återigen ansökt om att få bryta torv på Konungsö mosse. Under hösten har kretsen skickat in två yttranden till Mark- och miljödomstolen i Växjö i ärendet. Mer om detta finns att läsa på vår webbsida: [Vi vill rädda Konungsö mosse från torvbrytning – Naturskyddsföreningen i Jönköping.](#)

I december kom domstolsutslaget – ingen torvbrytning tillåts! Sammanfattning av domen och länk till hela domen finns här: [Ingen torvbrytning på Konungsö mosse – Naturskyddsföreningen i Jönköping.](#)

Vi har nämnt att Jönköpings kommuns stadsbyggnadsnämnd var enda instans som förespråkade torvbrytning. Vi vill efter påpekande dock även nämna att Miljöpartiets representant i nämnden reserverade sig skriftligen mot detta beslut.

Eventuellt överklagande till mark- och miljööverdomstolen (MÖD) ska vara inne före årsskiftet 2024/2025 och kretsen kommer att följa upp ifall någon sådan kommit in under 2025.

Odlingstorv – är din planteringsjord fossil?

Något som framkom under arbetet med yttrande och vid domstolsförhandlingarna ovan var att användande av torv håller på att skifta från att främst användas som bränsle till att användas för odling av plantor och strö vid djurhållning. Till och med jorden som är KRAV-märkt innehåller torv. Det finns dock numera flera torvfria alternativ i handeln och Sveaskog jobbar på att ta fram helt torvfri uppdrivning av skogsplantor. Vi kommer därför under 2025 överväga en kampanj mot torv för odling. Hör gärna av dig om du är intresserad av att delta i arbetet! Eller välj helt enkelt torvfri plantjord i vår!

Natursnokarna

Natursnokarna är en verksamhet för barn i åldern 3 - 7 år tillsammans med föräldrar eller någon annan vuxen. Tanken är att tillsammans upptäcka naturen och väcka intresse för natur och miljö. Under 2024 har verksamheten legat i träda på grund av att vi saknar snokledare. I slutet av året har vi emellertid fått kontakt med nya intresserade personer som vill jobba med Natursnokarna, så förhoppningsvis kommer vi igång med verksamhet under 2025.

Ingaryds Natur

Föreningen Ingaryds Natur äger fastigheten Ingaryd som till största delen är naturreservat som sköts av länsstyrelsen. Gården inkluderar diverse byggnader, betes- och hagmarker som utarrenderas till lantbrukare för naturbete, och ett större skogsområde.

Flera förslag till nya stadgar har diskuterats i styrelsen för Ingaryds Natur under året utan att inblandade parter har kommit överens om innehållet. Ingaryds Naturs ordförande förklarade i mitten av juli att arbetet för hennes del kommit till vägs ände och avgick ur styrelsen.

ÖVRIGA AKTIVITETER

7 mars

Kretsens årsstämma

Årsstämman gästades av Stefan Lundvall från Jönköpings Odlingar som berättade om vad de gör lokalt för att bidra till en mer hållbar livsmedelsförsörjning. Vi fick inblickar i odling av svamp i kaffesump och akvaponisk odling av grönsaker och fisk.

Anna-Karin Holmér omvaldes till ordförande.

12 februari och 3 september

Medlemsmingel

Mingelträffarna har resulterat i kontakt med ett par medlemmar som fått inblick i föreningens arbete och eventuellt kan tänka sig ett större engagemang.

8 april

Årsstämma i Ingaryds Natur

Årsstämman genomfördes på Ingaryds gård. Pia Larsson, Magdalena Hellstedt och Ola Hellman var kretsens ombud på stämman. Anna-Karin Holmér omvaldes till ordförande i Ingaryds Natur. Efter sedvanliga årsmötesförhandlingar berättade ordföranden om det arv som föreningen erhållit på 500 000 kronor. Pengarna ska användas till renoveringsprojekt, bl.a. ett nytt värmesystem.

3-5 maj Rikskonferens i Jönköping

På temat Skydda det som inte får försvinna anordnades Naturskyddsföreningens rikskonferens på Spira i Jönköping. Rikskonferensen var öppen för alla aktiva eller de som ville bli aktiva i föreningen. Ny kunskap, erfarenhetsutbyte och nya metoder för fortsatt arbete stod i fokus. Hoten mot Vättern blev ett uppmärksammat ämne som engagerade många. Kretsen bidrog med utflykter till Rocksjöreservatet, Tabergsgruvan, Östra Vätterbranterna, Strömsbergsskogen och kooperativa butiken Bikupan på Tändsticksområdet. Ett stort gäng medlemmar ställde upp som volontärer under konferensen.

Landshövding Brittis Benzler inviger Rikskonferensen

Samarbete med andra naturinriktade föreningar

Kretsen söker gärna samarbete med andra föreningar med natur- och miljöintresse. Under året har kretsens medlemmar kunnat delta i Bankerydskretsens och Ingaryds Vänners programverksamhet. Fågelklubben, Botaniska Sällskapet, Strömsbergsföreningen, Gränna skogsgrupp, Kooperativa butiken Bikupan och Friskis & Svettis är andra samarbetsparter.

REPRESENTATION

Riksföreningen

Så gott som samtliga styrelsemedlemmar deltog i Rikskonferensen på Spira i Jönköping. Magdalena Hellstedt deltog i november i Engagemangshelg på Naturskyddsföreningens Rikskansli på Åsögatan i Stockholm.

Anna-Karin och Pia har deltagit i zoomkonferenser på temat Spaning.

Länskontakt Handla Miljövänligt

Nätverket Handla Miljövänligt är öppet för alla intresserade medlemmar i hela landet. Varje län har en kontaktperson för nätverket. Marianne Frick, Vaggeryds-kretsen, är länets kontaktperson.

Naturskyddsföreningens länsförbund i Jönköpings län

Lars Lindfors, Nässjö-kretsen, är ordförande i styrelsen. Från Jönköpings-kretsen ingår Richard Almers i styrelsen. Länsförbundet anlitar Bosse Bergenholtz från Värnamo-kretsen som verksamhetsutvecklare. Länsförbundets årsmöte anordnades av Vetlandakretsen den **13 april** och var förlagt till Holsbybrunn hos Human Bridge. Mötet avslutades med information om Human Bridge, dess verksamhet och lokaler. Finansieringen av olika hjälpprojekt är beroende av intäkter från klädinsamlingar. Man tar också emot utrustning från sjukhus, som efter renovering kan skänkas till behövande inrättningar i andra länder.

Marianne Frick och Lars Lindfors

Chef Human Bridge

Den **26 februari** anordnades en digital inspirationsträff med möjlighet till informationsutbyte mellan kretsarna i länet.

Den **9 november** anordnades en kretsstyrelsekonferens/temadag på Kulturhuset i Sävsjö. Pia Larsson, Ola Hellman och Anna-Karin Holmér deltog för kretsen. Mötet inleddes med ett digitalt föredrag om torv och våtmarker med Åsa Kasimir, forskare på Göteborgs universitet. Martin Lindén från riksstyrelsen informerade om vad som är på gång på riksnivå, bl.a. nämnde han den nya policyn *Hållbar samhällsekonomi*. I samband med lunchen fick vi en rundvandring i den närbelägna parken och en intressant inblick i hur kommunen planerar för en bättre biologisk mångfald i centralorten genom vår guide Johanna Mattsson.

Som representanter för länsförbundet har Anna-Karin Holmér och Pia Larsson deltagit i länsstyrelsens Miljömålsarbete i arbetsgruppen Tätorter och Tätortsnära miljöer med start sommaren 2023. Arbetet har rört sig kring utarbetande av en Grön Handlingsplan. Förslag på plan färdigställdes under våren och kretsen har bidragit med text till det yttrande som lämnades av länsförbundet samfällt för flera arbetsgrupper.

Föreningen Ingaryds Natur

Birgitta Nilsson och Anna-Karin Holmér har under året varit Jönköpingskretsens representanter i styrelsen för föreningen Ingaryds Natur. Jönköpingskretsens två ledamöter är ordförande och kassör, Huskvarnakretsen har tre ledamöter, inklusive vice ordförande, och Ingaryds Vänner har två ledamöter, inklusive sekreterare. Anna-Karin valde att lämna styrelsen i mitten av juli på grund av oenighet kring föreningens stadgar. Kretsen deltog i Julmarknad på Ingaryd i november och arrangerade traditionsenligt en tipspromenad.

Tabergsgruvan

Kretsen samarbetar med Tabergsgruvan som arrangerar bland annat gruvvisningar och har ett geologirum och ett fladdermuseum. Under Rikskonferensen ordnades en guidad tur i gruvan, som numera har utvidgats med ett övre bergrum sedan en spiraltrappa inmonterats.

Vill du bli gruvguide? Kontakta Hans Fransson, 072-312 45 54. Webbadress till gruvan:

<http://www.tabergsgruvan.se>

Ingaryd

Ingaryds gård, som ägs av Jönköpings- och Huskvarnakretsarna via föreningen Ingaryds Natur, har ett naturreservat med stor artrikedom. Aktiviteter ordnas av Föreningen Ingaryds Vänner. Kontaktpersoner är Roland Gunnarsson, 070-389 27 29.

www.ingarydsvanner.ingaryd.se och www.ingaryd.se

Studiefrämjandet

Kretsen samarbetar med Studiefrämjandet, där Naturskyddsföreningen är medlemsorganisation.

KOMMUNIKATION

Vi har under året kommunicerat med medlemmar och allmänhet genom Kretsnytt, medlemsbrev en gång per månad, hemsida, Facebook och Instagram.

För att få månadsbrev måste du ge oss din e-postadress!

Kontakta någon i styrelsen, eller prenumerera via hemsidan.

Naturskyddsföreningen
Jönköping

BOKSLUT FÖR ÅR 2024

Behållning vid årets början

Kassa		0:00	
Bankkonto	217 635 032	79 413,45	
SHB Räntefond	945 871 465	38 875,79	1)
Summa		118 289,24	118 289,24

Inkomster

Grundbidrag Naturskyddsför.-riks	25 600,00	
Minnesgåvor	3 800,00	
Räntor	0,00	
Värdeändring Räntefond	<u>1 617,05</u>	
Summa	31 017,05	31 017,05

Utgifter

Mötesverksamhet	-7 697,52	
Föredrag i Fokus	-6 754,00	
Resesättningar/Kursavgifter	-1 838,40	
Utfärder inkl. Natursnokar	-1 540,00	
Porton/Kuvert m.m.	-108,00	
Papperstryck	-1 200,00	
Förlust tipspromenad Ingaryd	-280,00	
Bankkostnader	-1 250,00	
Övriga kostnader	-2 650,00	
Summa	-23 317,92	<u>-23 317,92</u>

Överskott 7 699,13

Årets resultat 7 699,13 7 699,13

Behållning vid årets slut

Kassa		0:00	
Bankkonto	217 635 032	85 495,53	
SHB Räntefond	945 871 465	40 492,84	2)
Summa			125 988,37

Räntefond

1) Marknadsvärde 2024-01-01: 38 875,79

2) Marknadsvärde 2024-12-31: 40 492,84

Ökning: 1 617,05

Jönköping 2025-01-15

Naturskyddsföreningen i Jönköping

Anna-Karin Holmér
Ordförande

Pia Larsson
Kassör

Naturskyddsföreningen

Program 2025

När vi genomför ändringar och tillägg i programmet under året informerar vi om det via hemsidan, Facebook och månadsbrevet till medlemmarna per e-post.

23 jan	Digitalt möte via Teams. Upptaktsträff inför kampanjen Bryt bilberoendet!
26 jan	Vinterfågelvandring med Fågelklubben. Jarl o Martina Strömbom 076-106 46 00
27 jan	Föreläsning i Fokus. Anna Froster: Våtmark, en djupdykning i grunda vatten.
29 jan-30 maj	Digital Studiecirkel. Mat, Mark & Mångfald. Länsförbundet arrangerar.
5 feb	Café Planet. Kulturgröt.
6 feb	Konferens. Den hållbara maten - utveckling i Jönköpings län. Elmia. Länsförbundet.
25 feb	Föreläsning i Fokus. Peter Alestig: Världen som väntar, vårt liv i klimatförändringarna.
6 mars	Årsstämma med Jönköpingskretsen i Allianskyrkan. Bildvisning: Mattias Bokinge.
12 mars	Café Planet. Skillnad på jord och jord?
22 mars	Utflykt till Konungsö mosse med Tomas Fasth. Reservdag vid dåligt väder 23 mars.
2 april	Café Planet. Slöjdväll med visning av filmen Sparsamhetslöjd.
5 april	Länsförbundsstämma i Gislaved
8 april	Årsstämma med Ingaryds Natur på Ingaryds gård i Tenhult.
12 april	Exkursion till Långhult och Svensjö, område för planerad vindkraft. Anmälan krävs.
26 april	Eventuellt Bytardag
27 april	Bekämpning av invasiva arter. Rödjorna/Hallby.
3 maj	Cykelutflykt kl. 14-17. Samling vid Studieförbundets lokaler.
7 maj	Mingel för medlemmar och andra nyfikna med Café Planet. Grilla klimatsmart.
18 maj	Evenemang i Huskvarna Folkets park inför Biologiska mångfaldens dag 22 maj.
22 maj	Invigning av kommunens Biparadis.
25 maj	Bekämpning av invasiva arter. Rödjorna/Hallby.
31 maj	Cykelutflykt kl. 14-17. Samling vid Studieförbundets lokaler.
13-15 juni	Riksstämman i Gävle
17 aug	Bekämpning av invasiva arter. Rödjorna/Hallby.
23 aug prel.	Regional upptakt för Miljövänliga veckan på tema Kläder.
7 sept	Bekämpning av invasiva arter. Rödjorna/Hallby.
17 sept	Medlemskväll/Mingel för medlemmar och andra nyfikna
11-21 sept	Skogs dagar. Aktiviteter planeras troligen till någon av helgerna.
27 sept - 5 okt	Miljövänliga veckan, vecka 40. Tema Kläder

Nationella kampanjer

17 feb - 28 mars	Bryt bilberoendet	2-3 augusti	Ängens dag
7 april - 4 juni	Operation: Rädda bina	27 sept - 5 okt	Green Action Week/Miljövänliga veckan
26 april	Klädbytardagen	29 sept - 14 nov	Max 5

Se vår hemsida, Facebook & instagramkonto för mer information:

<http://jonkoping.naturskyddsforeningen.se>

[facebook.com/naturskyddsforeningenjonkoping](https://www.facebook.com/naturskyddsforeningenjonkoping)

[@natur_jkpg](https://www.instagram.com/natur_jkpg)

Aktiviteter på INGARYDS GÅRD Se www.ingarydsvanner.ingaryd.se

TABERGSGRUVAN Se <http://www.tabergsgruvan.se>